

DET NORSKE MYRSELSKAPS REPRÆSENTANTMØTE 1914

MØTE i Det Norske Myrselskaps repræsentantskap avholdtes i børslokalet, Bøndernes hus, onsdag den 4de februar kl. 11 form. Der var fremmøtt 8 styresmedlemmer og repræsentanter. Da der samtidig avholdtes møte i Landmandsforbundets styre var flere repræsentanter optat der.

Styret fremla aarsberetning og aarsregnskap for 1913, hvorfor meddeltes ansvarsfrihet. Driftsplan og budjet for 1914 blev vedtat overensstemmende med styrets forslag.

Til medlemmer av styret gjenvalgtes:

Statsminister *Gunnar Knudsen*, Kristiania.

Skogeier *Ɖ. Kleist Gedde*, Stai, Storelvedalen.

Da næstformanden Statsraad *Ɖ. E. Mellbye* hadde frabedt sig gjenvalg som medlem av styret valgtes i hans sted:

Docent *Ɖ. Landmark*, Kristiania.

Øvrige medlemmer av styret er:

Godseier *C. Wedel Ɖarlsberg*, Atlungstad, Ottestad.

Pastor *Ɖ. Walnum*, Kristiania.

Blandt styrets medlemmer valgtes som formand godseier *C. Wedel Ɖarlsberg* og som næstformand docent *Ɖ. Landmark*.

Til varamænd for styret valgtes:

Distriktsingeniør *M. Leegaard*, Kristiania.

Godseier *Kai Møller*, Thorsø pr. Fredrikstad.

Skogdirektør *M. Saxlund*, Kristiania.

Ingeniør *A. Bergan*, Breiskallen.

Til revisorer valgtes:

Ugræskonsulent *Emil Korsmo*, Kristiania,

Avdelingsingeniør *Hans Furulund*, Kristiania,

med varamand:

Kontorchef *C. E. Petersen*, Kristiania.

DET NORSKE MYRSELSKAPS AARSMØTE 1914

AARSMØTET avholdtes i børslokalet, Bøndernes hus, onsdag den 4de februar kl. 1 middag under ledelse av formanden, godseier *C. Wedel Ɖarlsberg*.

Aarsberetning og *aarsregnskap* for 1913 samt *driftsplan* og *budjet* for 1914 var utlagt til eftersyn og er indtat i det efterfølgende, hvortil henvises.

Der foretoges *valg av repræsentanter* for de direkte medlemmer. Følgende uttrædende repræsentanter gjenvalgtes:

Redaktør *Joh. Enger*, Gjøvik.

Gaardbruker og stortingsmand *M. N. Foshang*, Maalselven.

Forsøksleder *O. Glærum*, Strinden.

Gaardbruker og stortingsmand *N. K. Andersen Grimsøe*, Vega.

Godseier *Arthur Krohn*, Dilling.

Torvingeniør *Einar Lund*, Kristiania.

Amtmand *Thorvald Lochen*, Stenkjær.

Landbruksdirektør *G. Tandberg*, Kristiania.

Brukseier *P. Torkildsen*, Spillum i Namdalen.

Som nye repræsentanter indvalgte:

Statsraad *F. E. Mellbye*, Nes i Hedemarken.

Grosserer *Harald Sundt*, Kristiania.

Tidligere medlemmer av repræsentantskapet er:

Landbruksingeniør *G. Arentz*, Trondhjem.

Gaardbruker *Emil Frøen*, Sørum.

Fabriksseier *K. K. Heje*, Kristiania.

Direktør *F. Hirsch*, Kristiania.

Docent *F. Landmark*, Kristiania.

Stiftamtmand *Hroar Olsen*, Bergen.

Landbrukslærer *S. Sverdrup*, Søgne pr. Kristiansand S.

Landbruksingeniør *U. Sverdrup*, Kristiania.

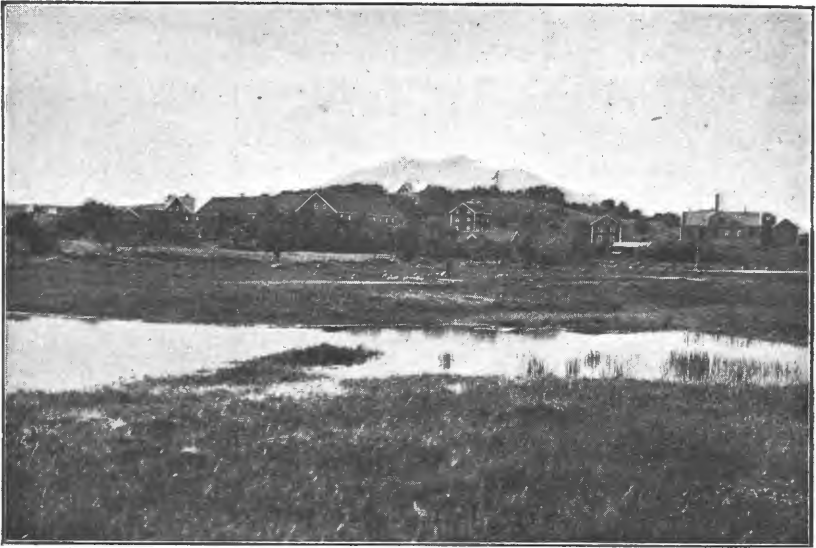
Formanden meddelte at efter indstilling fra bedømmelseskomiteen for landbruksutstillingen i Dalen, Telemarken 1913 hadde styret besluttet at utdele Det Norske Myrselskaps *Diplom* til *Seljord Torvstrølag*, *Seljord* og *Fyresdal Torvstrølag*, *Fyresdal*.

Som medlem av en bedømmelseskomité for et skrift »Om Nydyrkning«, har myrselskapets styre opnævnt forsøksleder *O. Glærum*, *Strinden*.

Kl. 7 em. avholdtes et meget talrikt besøkt *fællesmøte* med Det Kgl. Selskap for Norges Vel. Den første del av møtet ledes av Det Norske Myrselskaps formand, godseier *C. Wedel Førlsberg*, der ønsket velkommen og gav ordet til pastor *F. Walnum*, som holdt et interessant foredrag om *Svanviken*, *myrdyrkning* og *kolonisation*, illustrert ved lysbilleder. Foredraget er indtat i det efterfølgende, hvortil henvises.

Idet *formanden* takket foredragsholderen og lykønsket ham med de opnaade resultater av arbeidet for omstreiferne mindedes han ogsaa i taknemmelighet avdøde statsraad *Astrup*, som hadde tat det første løft paa *Svanviken*, og haabet at statsraad *Astrups* fremsyn og initiativ i myrdyrkningsaken vilde faa mange efterfølgere. Vi har nok av myrer som *Svanviken* rundt omkring i landet og som man burde være opmerksom paa at faa opdyrket.

Derefter overtokes præsidiets av præsides i Det Kgl. Selskap for Norges Vel, godseier *Kai Møller*, der gav ordet til ritmester *Chr. Fougner*, som saa holdt et foredrag om: »Vor hesteavl, hvad der er naadd og hvad der er forsømt«.

Svanviken Bruk

SVANVIKEN, MYRDRYKNING OG KOLONISATION

FOREDRAG PAA DET NORSKE MYRSELSKAPS AARSMØTE 1914
AV PASTOR J. WALNUM

EN av de opgaver »Foreningen til motarbeidelse av omstreifervæsenet« hadde sat sig var at anlægge *en arbeiderkoloni for hele familjer*. Der vilde hertil kræves en stor eiendom. Helst vilde vi ha en eiendom med store myrstrækninger. Det vilde ha tat lang tid, før vi hadde magtet at kjøpe en eiendom og bygge de nødvendige bygninger, hvis vi ikke i 1899 hadde hat den store oplevelse, at statsraad *Astrups* familie skjænket vor forening den store eiendom *Svanviken* i Eide sogn i Kvernes prestegjeld. Det er en eiendom paa 7 à 8 000 maal, hvorav ca. 700 maal er dyrket. Vi fik eiendommen med huse, der var brandtakseret for 79,200 kroner, med fuld besætning, gaardsredskaper og maskiner og indbo og alt, hvad der var. Det bragte med et slag vor forening langt frem.

Statsraad Astrup hadde under sit ophold i Sverige faat interesse for og tro paa myrdrkning og vilde, storslaat som han var, gi et eksempel paa, hvad vore store, øde myrstrækninger kan bli til, naar de lægges under kultur. Hans plan var egentlig at kjøpe gaardene *Varhol* i Frænen. Her var betingelserne for myrdrkning i flere henseender meget gunstige. Men da han ikke fik kjøpt disse eiendomme,

H. R. ...

begyndte han i 1886 at inkjøpe de eiendomme, der nu utgjør *Svanviken*.

Svanviken omfatter det væsentligste av hele dalbunden og utgjør en stor sammenhengende myrstrækning, ved siden herav hører til bruket endel fastmark, der fulgte med gaardene *Einset*, *Oien* og *Ugelstad*, men hoveddeler er myr.

Myrens beskaffenhet.

DENNE maa nærmest karakteriseres som en stargræsmyr. En del av myren ligger paa lere, men det meste av den ligger paa morænebakker, der bestaar av store og smaa stener, grus, sand og fin lersand, der kitter morænemassen saaledes sammen, at den praktisk talt er umulig at faa løst op med haandredskap. Disse morænehøide drag ligger paralelle i retning omtrent øst til vest og kan paa sine steder stikke op over myrens overflate. Myren er i høi grad opfyldt av store trærøtter. Der findes indtil 3 lag av røtter over hverandre. Der har altsaa i tre perioder vokset skog. Myrslagets dybde varierer paa den dyrkede del fra 30—40 cm. til 2,5 m. Utenfor denne har vi maalt en dybde av indtil 3,5 m. Myren er adskillig uensartet baade i formuldningsgrad og botanisk oprindelse. Den er væsentlig dannet av stargræsarter med indblanding av en og anden almindelig græsart, men mest av moser, pors, lyng og lignende. Der hvor myren er dyp, er formuldningsgraden litet fremskreden. Paa de grundere partier er formuldningsgraden mere fremskreden og myren altsaa mere skikket for dyrkning.

Avgrøftningen.

VED et besøk i 1908 av daværende myrkonsulent *Glerum* gik vi hele grøftesystemet over. Det viste sig da, at der var betydelige mangler ved avgrøftningen. Denne er vistnok systematisk anlagt, men arbeidet blev forceret frem og tilsynet var ikke tilstrækkelig. Der har derfor været mange vanskeligheter paa grund av mangler ved avgrøftningen. Samlegrøftene blev delvis lagt med svakt held, sugegrøftene med sterkere fald. Paa grund av den svake strømstyrke i samlegrøftene vil disse derfor gjerne slammes igjen. Der blev ved avgrøftningen dels brukt for stor sten, saa grøftene omtrent blev stængt, dels for litet sten, saa jorden trængte helt ned i grøftebunden. Grøftenes dybde er fra 1 m. til 1,20 m. eller 1,30 m. efter myrens dybde. Grøtteavstanden varierer fra 10 til 5 m. Vor erfaring gaar ut paa, at avstanden dels paa grund av de klimatiske forholde og dels paa grund av myrens beskaffenhet ikke bør være over 5 m. Selv med 7 meters avstand synker ikke vandspeilet nok. Vandet kan i lange tider av aaret staa fra 10—40 cm. under jordflaten mellem grøftene, mens det her ialfald ikke bør staa høiere end 60—80 cm.

Som grøftningsmateriale er anvendt sten, drænsrør og i nogen utstrækning ogsaa trævirke. Drænsrørene synes ikke at passe. De

virker ikke tilstrækkelig langt til siderne og blir kostbare. da der, hvis man skal bruke dem, trænges større dimensioner. Godt lagte trægrøfter virker godt, men blir dyre. Det naturlige er paa de fleste steder at bruke sten, da man ved dybbearbejdningen av jorden finder noksaa rikelig med sten av passende størrelse, og naar stengrøftene blir lagt rigtig med passende underlag og dækmiddel, virker de godt. En væsentlig aarsak til de vanskeligheter, der har været med opdyrkningen av Svanviken, ligger i mangler ved avgrøftningen. Det viser sig da ogsaa, at efterhvert som grøftene blir fornyet eller forbedret, saa blir resultatene betydelig bedre.

Hvad myrene egner sig til.

HOVEDSAKEN paa Svanviken maa bli dyrkning av græs. Myrens beskaffenhet i forbindelse med de klimatiske forholde tilsiger dette. Av engplanter brukes litt kløver, helst alsikekløver, ogsaa litt rødkløver og hvitkløver. Ellers har vi benyttet nogenlunde direktør *Bastian Larsens* forslag til frøblanding for høvalde og fundet, at den passer. Foruten kløver brukes timotei, akerfaks, hundegræs, raigræs og engsvingel i blanding 3,5 til 4 kg. pr. maal. Avlingen av høi i tør tilstand kan paa nylagte parceller naa op til 900 kg. pr. maal, mens de gamle, moselagte stykker, hvorav vi desværre endda har noksaa meget, gaar ned til 200 kg. pr. maal eller endda mindre. I gjennemsnit kan vi regne 325—350 kg. pr. maal.

Av korn er det væsentlig havre, vi dyrker. Vanskeligheten med dyrkning av korn er, at kornplantene blir for svære. Uagtet vi ikke gir kvælstofgjødning til havren, utvikles halm og blade for meget. Den store halmvekst sinker modningen. Naar saa høsten kommer med storm og regn, lægger akeren sig ned og kornet tar skade istedetfor at modnes. Er sommeren og høsten god, kan avlingen dog bli god. Vi har de sidste aar brukt 50—60 maal til havre og i gjennemsnit avlet ca. 5 hl. pr. maal med en kilovegt av 40—45 kg. Den største vanskelighet er at finde havresorter, der er tidlig modne og stiv i straaet. Vi har brukt svarthavre fra Nordland, guldregnhavre, duppauer og storm king. Guldregnhavre er den foldrikest, svarthavren modnedes de første aar tidlig, men taper efterhvert denne egenkap og maa fornyes.

Vi har prøvet flere aar med byg, Men den lægger sig og tar skade. Hvad det gjælder om for os er at finde en sort, der er tilstrækkelig stivstraaet. Av turnips har vi prøvet flere sorter, men er blit staaende ved Dale's hybrid og Fyensk bortfelder. Til turnips har vi 20—25 maal og har hat avlinger op til 140 hl. pr. maal, og med et minimum av 70 hl. pr. maal. Som vi overhodet har en svær kamp med ugræsset, saa gjælder det ogsaa her, at det er et svært arbeide at holde turnipsen fri for ugræs. Ved siden av turnips har vi gjerne 1 maal til kaalrot og benytter her Trondhjems kaalrabi eller Bangholm. Poteter derimot dyrker vi kun paa fastmark og benytter nu udelukkende Up to date.

Fjøsbygningen

Gjødslingen.

MENS kjernevekster ikke trenger tilførsel av kvælstof, trenger engen og turnips det saa meget mere. Her er ikke det kvælstof myren avgir tilstrækkelig. Fosforsyren gir vi i form av tomasfosfat og kali for det meste i form av kainit. Gjødslingen til korn blir i gjennomsnitt 50 kg. tomasfosfat og 60 kg. kainit pr. maal. Til turnips gir vi 20—25 lass naturgjødsel, 40—50 kg. tomasfosfat og 40—50 kg. kainit pr. maal. Til eng, der gjenlægges hvor vi tar grønfor som oversæd bruker vi 20—25 lass naturgjødsel, 50—60 kg. tomasfosfat og 60—70 kg. kainit pr. maal og til engovergjødsel synes 30 kg. tomasfosfat og 35—40 kg. kainit at være passende. Vor erfaring med hensyn til kalkning gaar ut paa, at der med mellemrum av 4—5 aar bør kalkes med 3—6 hl. avfaldskalk pr. maal.

Den driftsplan, vi i 1908 sammen med hr. Glærum utarbeidede, gaar ut paa et tiaarig omløp med 3 aars aker og 7 aars eng. Vi har dog hittil ikke magtet at følge denne, dels paa grund av det kolossale arbeide vi har med rotbrytning og dels paa grund av arbeidet med grøftningen, men vi haaber om ikke saa længe at kunne følge den, og vi har da haab om, at Svanviken skal bli en lønsom eiendom.

Fjøset.

FJØSET indtar en viktig plass i Svanvikens drift. Vi har for tiden en besætning av 50—55 melkekjør og ca. 70 dyr i det hele. Der har været prøvet med forskjellige racer kjøer, men vi har gaat helt

Svanviken koloni

Et smaahjem

over til den stedegne race, de graa dyr, og det synes, efter de resultater, vi har naadd, at være det rette. De bedste kjøer melker op til 3 000 liter og noget over det. Gjennemsnittet er 2 000 liter eller noget over. Efterat første præmie paa utstillingen ikke hadde været utdelt paa 14 aar, fik vi for et par aar siden 1ste præmie for samling av kjøer og har senere faat det hvert aar. Efter anmodning av amtsagronomen kommer vi til at utstille en gruppe paa 5—6 kjøer ved jubilæumsutstillingen.

Arbeiderkolonien.

DET var til anlæg av *arbeiderkoloni* statsraad Astrups familje skjænket vor forening Svanviken. Da vi først maatte faa vore barnehjem reist og betrygget, blev det først i 1908, vi kunde gaa til anlæg av arbeiderkolonien. Vi byggede da 8 smaa hjem. Av disse har kongen og dronningen skjænket det ene med fuldt utstyr. Senere har vi bygget 2 smaa hjem til. Desuten har vi bygget bestyrerbolig, forsamlingslokale med skolehus samt verkstedsbygning. Svanviken tar sig derfor nu ut som en hel, liten landsby.

Bestyrerbolig

Som alt det arbeide, vor forening har sat igang er bygget paa frivillighet, er ogsaa arbeiderkolonien paa Svanviken bygget helt paa *frivillig* optagelse av kolonistene. Da vi i 1908 byggede de første 8 smaahjem, gjorde vi ikke engang saa meget som at gjøre bekjendt, at vi om høsten kunde begynde at opta familjer. Og vi har aldrig gjort noget for at faa nogen til at komme hverken ved overtalelse eller paa anden maate. Vi visste at de vilde komme, og de kom ogsaa, og vi har aldrig manglet ansøkere til arbeiderkolonien. Det er saa meget mere at bemerke, som løsgjængerloven, der paa sin vis skulde gi omstreiferne tilskyndelse til at søke hjælp i virkeligheten næsten ikke er kommet til anvendelse. Dette sidste har dog for os medført den ulempe, at det har været vanskelig blandt ansøkerne at sortere ut dem, som der med mest frugt kunde arbeides med.

Svanviken er en *opdragelsesanstalt* for hele familjer. Opholdet paa Svanviken er en *læretid*. Opholdet varierer fra 1½ aar og op til 2 aar. Da optagelsen er helt og fuldt frivillig, siger det sig selv, at det ogsaa staar kolonisten frit for at forlate kolonien før tiden. Det skal siges til omstreifernes ros, at det forholdsvis er meget faa, der ikke holder ut sin tid. Det er saa meget større, som det koster dem megen selvovervindelse at holde ut. Det stadige arbeide sliter haardt paa dem. At ta et skippertak ligger for dem. Men daglig at gaa til arbeide og dertil leve under ordnede forhold, der paa mange maater kræver selvfornegetelse, det koster ikke saa litet. En av omstreifernes tilbøieligheter er jo bruken av sterke drikke. Hos os faar de det slet ikke. Selv bruken av tobak og kaffe, der er deres største nydelse, maa de finde sig i blir reguleret til et rimelig forhold.

Forsamlingslokale

Det er ei *intnst* arbeide, der lægges paa dem, den tid de er paa Svanviken. Mændene skal opdrages til stadig og regelmæssig arbeide. Kvinderne skal lære at føre husholdning, lære at sy og strikke, stoppe og lappe. Barnene skal opdrages og forældrene faa begrep om, hvad barneopdragelse er. Ikke bare barnene skal undervises, men ogsaa de voksne, baade mænd og kvinder. Det er noksaa almindelig, at hverken mænd eller kvinder kan saa meget som bokstaverne. Saa maa de voksne om vinteren sitte og stove og lægge sammen og lære at skrive. Gjennem foredrag søker vi at gi dem begrep om de ting, som er av betydning for ethvert menneske, der skal leve under ordnede forhold. Av største betydning er den religiøse paavirkning, den øves gjennom korte aftenandagter hver aften og opbyggelser om søndagen. Det er en glæde at kunne sige, at vore kolonister gjerne besøker møterne og er opmerksomme tilhørere, og at vi faar erfaring for, at den religiøse paavirkning bærer frugt. Det maa i det hele siges, at hele deres fysiognomi forandres under opholdet, saa det paa alle maater merkes, at opholdet virker gunstig.

Under opholdet paa Svanviken faar hver familje sit eget lille hjem ca. 1 maal jord til poteter og kjøkkenhave. Ved siden herav faar de dagløn. Vi begyndte med at gi dem denne i form av varer, men er nu gaat over til kontant betaling. De kjøper da, hvad de trenger hos os, men faar hele den rabat, vi har paa varene. Foruten frit hus faar de kr. 2,15 i dagløn med et tilskud for hvert barn og med en præmie av 50% for de første 70 kr., der lægges op. Ved akkordarbeide kan de tjene adskillig mere. Opgaven for os er at lære dem til at hjelpe sig med den dagløn, de senere vil kunne faa.

Naar vi har anlagt kolonien med jordarbeide som hovedbeskjæftigelse, er det av *pædagogiske* hensyn. Arbeidet paa jorden har en særlig evne til at gi arbeidslyst. Det er et friskt og sunt arbeide,

Verkstedbygning og barnehave

det gir interesse, det tar deres kræfter i bruk og utvikler dem og gir avveksling i arbeidet. *Haandverk* eller *husflidsarbeide* benytter vi kun, naar der ikke er tilstrækkelig arbeide ute. *Skogplantning* ogsaa, men endda kun i liten utstrækning, da vi ikke har rukkit det, men den plantede skog staar pent. Det har glædet mig at se, at »Norges Vel« har tat op spørsmaalet om jorddyrkning ogsaa for straffanger og tvangsarbeidslemmer. De samme hensyn taler for anvendelsen av dette arbeide likeoverfor disse. Som den bedste anstalt, bygget paa myr- dyrkning, vil jeg i forbindelse hermed faa lov til at henlede opmerk- somheten paa *Witzwyl i Schweitz*.

Et arbeide som dette paa Svanviken avhænger i saa høi grad av de mænd, der leder det. Vi var saa heldige i sogneprest *Frøland* og agronom *Øyen* at faa to særdeles dygtige mænd, til at grundlægge arbeidet. Og likesaa heldige har vi været med dem, der har ført det videre, nemlig pastor *Carlsen* og agronomerne *Hungnes* og *Bredlid*. Samarbeidet mellem disse har ogsaa været det bedste, hvad der ikke er mindst viktig. Det skyldes derfor i første række disse mænd, at koloniarbeidet paa Svanviken har gaat saa godt og at bruket nu gaar bedre og lysere tider imøte.

Et foredrag gir kun et svakt billede av arbeidet paa Svanviken. Et ganske andet indtryk faar man ved at se det, og vi tar med glæde mot besøk paa Svanviken. Jeg faar lov til at tilføie, at vi til ut- stillingen faar en plastisk fremstilling av Svanviken.

Opholdet paa Svanviken er en forberedelse til den endelige bo- sættelse. Stortinget har siden budgetaar 1909—1910 aarlig bevilget

12 000 kroner til omstreifernes bosættelse. Arbeidet med bosættelsen er altsaa en statsforanstaltning og ligger forsaavidt utenfor rammen av vor forenings arbeide. Men efter Kirkedepartementets anmodning har vor forening paatat sig at utføre arbeidet for staten. Og da det henger saa nøie sammen med arbeidet paa Svanviken og paa en maate blir prøven paa, hvad det har utrettet, faar jeg lov til at ta det ganske kort med. Det var til en begyndelse meget vanskelig at finde passende steder til bosættelse. Jeg blev overalt mottat med de gamle fordomme. Paa et av stederne uttrykte en det saa: »Om du lægger en omstreifer paa en sølvtalerken, saa er og blir han omstreifer.« Det er en glæde at kunne sige, at det nu er blit betydelig anderledes. Og det er saa meget større, som vore kolonister, naar de blir bosat, jo slet ikke er fuldkomne. Der er paa Svanviken lagt et grundlag, men der maa arbeides videre paa dette. Det har derfor saa overmaate meget at sige, at folk der, hvor de blir bosat, stiller sig velvillig til dem og tar sig av dem og hjælper dem tilrette. Den største fare for vore bosatte familjer, er besøk av omstreifere, hvilket gjerne fører til drik og uorden. Tar de imot saadanne besøk. gaar det ilde, mens det ellers gaar godt. Der er nu fra Svanviken bosat 20 familjer rundt omkring i landet. Av disse er der kun *én* paa landeveien. De øvrige bor i ro og arbeider. To av dem har vi dog gjenoptat paa Svanviken for at gi dem et nyt kursus. Vi haaber, at det da maa gaa bedre med dem. Det er et overmaate stort og betydningsfuldt arbeide baade som missionsarbeide og kulturarbeide. Det er, som en bekjendt mand, pastor *Isermayer* i Hildesheim, engang uttalte: »Der har«, sa han, »aldrig været saa mange hjemløse mennesker som i vor tid.« Det ligger i hele den sociale utvikling i vor tid. Men desto større er det at faa lov til at hjelpe hjemløse og ulykkelige mennesker til hjem og et menneskeværdig liv. Det er vor opgave, og hvert hjem, der lægges til, er en seier for samfundet og en velsignelse for dem, der bringes ind i ordnede og gode forhold. Vi trenger megen forstaaelse og interesse for dette arbeide. Jeg bringer derfor »Norges Vel« og Det Norske Myrselskap min tak for, at jeg har faat bringe det frem ved denne leilighet.

REDAKTIONEN vil med taknemlighet motta faglige artikler, aktuelle nyheter og notiser vedrørende myrsaken til eventuel optagelse i tidsskriftet; dog ikke personlig polemik. Antagne bidrag vil som regel bli honorert.

Ved at skrive om sine erfaringer støtter man myrsaken og fremmer myrselskapets virksomhet.

DET NORSKE MYRSELSKAPS AARSBERETNING 1913.

MEDLEMSANTALLET utgjør 927, idet der i aarets løp er indmeldt 57 nye medlemmer og samtidig utmeldt eller avgaaet ved døden 53. Av medlemmerne er 1 æresmedlem, 10 korresponderende, 144 livsvarige og 772 aarsbetalende. 40 medlemmer er bosat i utlandet. Myrselskapet har desuten 372 indirekte medlemmer, som gjennom stedlige myrforeninger og landhusholdningsselskaper kun er abonnenter paa »Meddelelserne« til halv pris. Fortegnelse over nye medlemmer har i aarets løp været indtat i forskjellige hefter av »Meddelelserne«. Av hensyn til myrselskapets innskærkede pengemidler er der ikke trykt nogen ny samlet medlemsfortegnelse.

Det for aaret avlagte *regnskap*, hvortil henvises, utviser en indtægt av kr. 23 453,32 og en utgift av kr. 24 030,51, saaledes et underskud av kr. 576,99, der er utlagt av myrselskapets formue.

Om overskridelserne kan anføres: Merutgiften for »Meddelelserne« skyldes udelukkende at trykningsomkostningerne er forhøiet som en følge av typografkonflikten vaaren 1913. At forsøksvirksomheten ikke kunde greie sig med de paaregnede 3000 kr. var man forberedt paa, men har styret samtidig søkt at faa større indtægter til forsøksvirksomheten, idet flere landhusholdningsselskaper paa en henvendelse om bidrag har git imøtekommende svar, saa at indtægtsposten er øket med 600 kr. Til nybygning og nyanskaffelser er endnu ikke alt oppgjort, idet vaaningshuset ikke er helt færdig, saaat der paa denne post kommer til at bli brukt mer end de av Stortinget for indeværende budgettermin ekstraordinært bevilgede 7000 kr. Paa representantmøtet forrige aar oplyste et medlem av styret, at sekretæren var tilbudt en anden stilling med betydelig høiere løn og foreslog at sekretærens løn forhøiedes fra 3200 til 4000 kr. fra 1. januar 1913 mot at sekretæren ikke indsendte ansøking til omhandlede stilling, hvilket sekretæren gik med paa og forslaget blev vedtat av representantskapet. Dette er omtrent den samme løn sekretæren nu vilde ha hat ifald den i 1901 av regjeringen foreslaaede torvmesterstilling for det hele land søndenfor Finmarken var blit vedtat av Stortinget. Merutgiften til møter er forarsaget ved de større utgifter i anledning av myrselskapets 10de aarsmøte. De forholdsvis høie overskridelser til kontorutgifter skyldes kontorets flytning og indredning i nyt lokale, samt forhøiet husleie og en del ekstra kontorhjælp i anledning av forberedelserne til 10 aarsmøtet.

Status viser, at myrselskapet pr. 31. december 1913 har en formue av kr. 24 020,58, hvorav kr. 5278,43 er »Det Norske Myrselskaps Legat nr. 1« og kr. 6436,15 utgjør kontant beholdning av indbetalte livsvarige bidrag, hvortil kommer 1 aktie paa 1000 kr. i A/S Rosenkrantzgaten 8 »Bøndernes Hus«. Hittil er av livsvarige bidrag i

aarenes løp indbetalt tilsammen 10 165 kr., hvorav 215 kr. i 1913, saaat der av myrselskapets formue altsaa nu er utlagt kr. 2728,85.

Myr dyrkningsfondet, hvis regnskaper henligger under myrselskapet, har hat en indtægt av kr. 3729,46 og en utgift av kr. 11 843,30. Status viser at fondets formue i kontante penger nu kun er kr. 451,91, hvortil kommer værdien av eiendomme i Nærø kr. 17 689,13 eller Myr dyrkningsfondets samlede formue er kr. 18 141,04. Al indkjøpt myr er nu betalt.

Der er avholdt 1 aarsmøte, 1 representantmøte og 3 styresmøter. Til et berammet representantmøte i september blev der ikke tilstrækkelig fremmøte, saaat det ikke kunde avholdes. I Myr dyrkningsfondets styre er avholdt 2 møter.

Myrselskapets kontor er tilflyttet nyt lokale i »Bøndernes hus«, Rosenkrantzgaten 8 IV.

I anledning av forberedelserne til jubilæumsutstillingen 1914 er der paa kontoret indtil videre ansat en tegner, som utarbeider karter, plancher, grafiske tabeller, tegninger til modeller m. m. En del av utgiftene hertil vil bli betalt av enkelte landhusholdningsselskaper og andre utstillere.

I aarets løp er ekspedert fra kontoret 1306 journaliserte skrivelser, hvorav 497 vedkommende jubilæumsutstillingen. Desuten er ekspedert 264 postopkrav og 525 rundskrivelser foruten tryksaker og »Meddelelserne«.

Myrselskapets oplysende virksomhet.

AV TIDSSKRIFTET »Meddelelserne« er utkommet 6 tvangfrie hefter i et oplag av 1600—1800 eksemplarer.

I anledning av myrselskapets 10 aarige bestaaen blev der av sekretæren utarbeidet en *historisk oversigt over Det Norske Myrselskaps stiftelse og virksomhet i de forløpne 10 aar 1902—1912*, indtat i »Meddelelse« nr. 1 og tillike utgit i 200 særtryk.

Av *Beretning om Det Norske Myrselskaps forsøksstation 5te arbeidsaar 1912* utarbeidet av myrkonsulent Lende Njaa og av *Beretning om forsøkene i Trysil* utarbeidet av herredsagronom Johs. Narud og indtat i »Meddelelse« nr. 4 er utgit 200 særtryk, som er fordelt til forskjellige interesserte.

Av en artikkel om *Torvindustrien ved aarsskiftet 1912—1913* forfattet av myrselskapets sekretær og indtat i »Teknisk Ukeblad« blev der uten utgifter for myrselskapet utgit 100 særtryk, som er blit omsendt til interesserte i indland og utland.

Sekretæren har ogsaa skrevet en artikkel om *torvindustrien* i »Morgenbladets aarsoversigt« og om *Myrsaken i Norge* i »Jahrbuch der Moorkunde«, som herefter utkommer hvert aar i Hannover.

Paa myrselskapets 10 aarsmøte den 6. februar mindedes formanden, C. Wedel Farlsberg, myrselskapets 10 aarige bestaaen og sekretæren

tremviste i tilslutning hertil en række lysbilleder. Formanden i »Trøndelagens Myrselskap«, landbruksingeniør *G. Arentz*, holdt et foredrag om *myrsaken*, indtat i »Meddelelse« nr. 3.

Sekretæren har holdt 3 foredrag om *brændtorv og torvstrø* bl. a. i soldaterhjemmet paa Aur. Der var vistnok indkommet flere andre anmodninger om at holde foredrag, men av forskjellige grunde kunde disse ikke bli besørget. Desuten har sekretæren holdt 4 forelæsninger over *torvindustri* med fremvisning av talrike lysbilleder ved Norges Landbrukskøles Skogbruksavdeling.

Myrkonsulenten har holdt 17 foredrag om *myr dyrkning*. De fleste ved landbrukskurser i Trøndelagen, Kristiansund N. og Stavanger.

Av hensyn til forbedelserne til jubilæumsutstillingen 1914 har myrselskapet ikke deltatt i nogen utstilling, men flere stedlige utstillinger er omtalt i »Meddelelserne«.

Myrselskapets undersøkende virksomhet.

FREMDELES indkommer mange andragender fra det hele land om *myrundersøkelser*.

Sekretæren har besørget 50 rekvisitioner og undersøkt 101 myrer i Akershus, Hedemarkens, Kristians, Buskeruds, Jarlsberg og Larviks, Nedenes, Lister og Mandals, Nordre Bergenhus, Søndre Trondhjems og Nordre Trondhjems amter. Blandt de utførte undersøkelser kan nævnes Ullensaker Almanning, Romedals Almanning, Ringsaker og Nes Almanning, Vestre Grans Almanning, Lister og Mandals amts landbruksskole og Nordre Bergenhus amts landbrukslag. Som ubesørget gjenstaar 86 andragender om veiledning og myrundersøkelser for industriel utnyttelse.

Myrkonsulenten har foretatt 4 reiser til myr dyrkningsfondets eiendomme »Bjørndal« og »Framtid« i Nærø, dels for at planlægge og dels for at tilse dyrkningsarbeiderne. Disse reiser har hidtil været bekostet av myrselskapet. I sommerens løp har myrkonsulenten undersøkt og git veiledning i myr dyrkning i Hallingdal, hvor der vil bli nogen forsøk paa sætermyrer. Efter anmodning av jernbanekomiteen for Elverum — Trysilbanen har han ogsaa undersøkt myrer langs den projekterte linje. Beretning herom er indtat i »Meddelelse« nr. 6 og særtrykk herav besørget av jernbanekomiteen. Der foreligger adskillige anmodninger om myrundersøkelser særlig for anlæg av dyrkningsforsøk paa høit over havet beliggende myrer, men myrkonsulenten har hittil ikke hatt tid til at besørge alle disse. Med bidrag av myrselskapet og fængselsvæsenet har myrkonsulenten i sidste halvdel av oktober foretatt en reise til Sverige og Danmark for at studere motorpløining, spesielt paa myr, hvorom beretning er indtat i »Meddelelse« nr. 6.

Myrselskapets virksomhet til torvindstriens fremme.

SOM følge av de høie brændselpriser er der megen interesse for at faa brændtorvanlæg istand rundt om i landet. Torvdriften har i 1913 hat et gunstig tørkeaar, særlig i det søndenfjeldske. Imidlertid er der ikke producet synderlig mere brændtorv end ellers. Manglen paa tilstrækkelig arbeidskraft gjør sig mer og mer gjældende, ikke mindst for et sæsonarbeide som torvdriften. Flere anlæg har av den grund ikke været igang. Da brændtorvdrift som bekjendt fremdeles er meget ufuldkommen og helt avhængig av lufttørkning, blir anlæg ikke gjerne tilraadet uten at betingelserne er særlig gunstige og helst hvor torvdriften kan kombineres med anden virksomhet, da et sæsonarbeide som brændtorvdrift alene basert paa salg har vanskelig for at bli en forretning med mindre torvdriften foregaar i stor maalestok. Man er saaledes blit forsigtig, naar det gjælder nye anlæg og der er ikke kommet istand mange i løpet av de senere aar.

Der er veiledet ved 5 tidligere besluttede anlæg, hvorav 2 almeningsanlæg som først blev sat igang i 1913. Imidlertid er der utsigt til at der skal komme til at bli anlagt flere brændtorvfabrikker i den nærmeste fremtid og der er i den anledning utarbeidet 31 overslag med rentabilitetsberegninger for nye brændtorvanlæg.

Størst er interessen for de smaa anlæg, som kan drives med hestevandring eller mindre motor. Hittil har man imidlertid savnet en til øiemedet brukbar liten maskine, hvorfor myrselskapet i en aarrække har virket for at faa saadanne maskiner i handelen. Dette synes nu at skulle lykkes og der vil paa jubilæumsutstillingen 1914 bli fremvist flere smaa brændtorvmaskiner.

I forbindelse med bedømmelsen av brændtorvmaskiner paa jubilæumsutstillingen 1914 er der i løpet av sommeren forøjet indgaaende prøver med Aadals Brugs nye brændtorvmaskiner for maskindrift og med mekaniker Egebergs torveltemaskiner for hestevandring. Prøveresultatene blir først offentliggjort samtidig med utstillingsbedømmelsen.

Der sælges fremdeles adskillig brændtorv i Kristiania, Trondhjem m. fl. byer. Et glædelig tegn er, at mindre industrielle anlæg indé i landet som større meierier og lignende, der har høi jernbanefragt paa stenkul og vanskelig kan skaffe brændeved, nu ogsaa er begyndt at bruke torv.

Fyringsforsøkene med torvovner blev fortsat indtil myrselskapets kontor fraflyttet det gamle lokale og vil bli optat paany i det nye kontorlokale i Bøndernes Hus med de ovner, som er anmeldt til jubilæumsutstillingen 1914 og da i forbindelse med utstillingsbedømmelsen.

Til brændtorvdriften er der behov for mer arbeidsbesparende maskiner og arbeidsmetoder og der er fremkommet flere nye forslag til forbedringer, men man savner endnu praktisk erfaring om disses brukbarhet. Heller ikke foreligger endnu paalidelige opgaver om hvorvidt

man særlig ved torvdrift i stor maalestok skal kunne bli uavhengig av lufttørkning. Først naar saa sker vil brændtorvdrift faa større betydning som industri.

Da sommeren 1912 var meget regnfuld blev *torvstrøtilvirkningen* forholdsvis liten og flere steds blev der forrige vinter mangel paa torvstrø, saaat der endogsaa var tale om at indføre torvstrø fra Sverige. Interessen for nye torvstrøfabrikker blev derved øket og mange av de 1913 undersøkte myrer har været med torvstrøanlæg for øie. Av frygt for overproduktion har der i de senere aar været advaret mot anlæg av flere større torvstrøfabrikker og har der istedet været henstillet til torvstrøfabrikkerne rundt om i landet at øke sin aarlige produktion for derved at kunne tilfredsstille det stedse stigende behov for torvstrø. Denne henstilling har ogsaa været befulgt og flere torvstrøfabrikker har i 1913 producet 15—20 000 baller hver. Torvstrøforbruket til landbrukets behov er imidlertid nu steget saa meget, at flere torvstrøfabrikker allerede er utsolgt, saaat der vistnok i den nærmeste fremtid vil bli flere nye anlæg. En større torvstrøfabrik er i 1913 solgt for en ganske høi pris. Efter anmodning har der været utarbeidet 5 overslag med rentabilitetsberegninger for nye torvstrøanlæg. For et av disse, nemlig en torvstrøfabrik for Ullensaker Almenning med en paaregnet aarlig produktion av omkring 10 000 baller, er der tillike utarbeidet bygnings-tegninger og arbeidsgrøfterne er besørget utstukket. Denne torvstrøfabrik, som antagelig vil være færdig opført sommeren 1914, er kun beregnet paa distriktets behov. I Værdalen har sekretæren git veiledning ved en ny anlagt torvstrøfabrik. Som sedvanlig er der ydet bistand med at faa istand smaa torvstrølag, hvor amtsagronomerne ikke har hat anledning til at besørge dette arbeide.

Ogsaa for torvstrøfabrikkerne er mangelen paa arbeidskraft følelig. Ved et torvstrøanlæg er der meget haandarbeide, som bør kunne erstattes med maskinarbeide. I saa henseende gjør man sig store forhaabninger av maskiner og anordninger, som vil bli forevist paa jubelæumsutstillingen 1914.

Der er i 1913 gjort forsøk med eksport av torvstrø til De Forenede Stater, idet en prøveladning paa 300 hydraulisk pressede baller sendtes til New York. Den norske kunstgjødselindustri gjør for tiden forsøk med anvendelse av torvstrø eller rettere sagt torvmel til enkelte nye produkter.

Prøverne med torvstrørivere er utsat til vaaren 1914 og da i forbindelse med utstillingsbedømmelsen.

Torvindustrikurset har heller ikke kunnet avholdes i 1913. Dels paa grund av vanskeligheten ved at finde et for kurset passende sted, og dels fordi sekretæren har været sterkt optat med andre gjøremaal, ikke mindst med forberedelserne til jubelæumsutstillingen 1914. Manglen paa torvmestre, særlig for brandtorvanlæg, er imidlertid nu begyndt at bli følelig og har adskillig indflydelse paa hvorvidt man skal beslutte sig til at anlægge nye torvfabrikker. De torvmestre, som i sin tid til-

dels med bidrag av myrselskapet gjennomgik den svenske torvskole, er enten beskjeftiget ved ældre anlæg eller er gaat over i andre stillinger, som de ikke ønsker at forlate. At være torvmester er jo for det meste kun et bierhverv for en kort tid av aaret og det blir derfor vanskelig at forene dette arbeide med andet.

Sekretæren har bistaaet regjeringen med utarbeidelse av den nu vedtagne *myrkoncessionslov*, som myrselskapet i sin tid har git støtet til. Norge er det første land, der har faat en saadan lov, og den har allerede vakt adskillig opmerksomhet i andre land. Myrselskapet har ogsaa henstillet til regjeringen at faa istand en *myrbeskyttelseslov* i likhet med den tyske. Forslag herom vil bli fremsat for Stortinget 1914.

Myrselskapets virksomhet til myr dyrkningens fremme.

PAA FORSØKSSTATIONEN PAA MÆRESMYREN har der i 1913 været igang 58 forsøksfelter med 918 ruter paa et samlet areal av omkring 70 maal. Opdyrkingen er fortsat, idet der er flaaahakket, brændt og pløiet 26 maal med 1720 m. lukkede grøfter og 275 m. flomgrøfter. Herved er i det hele dyrket 96 maal av den del av Mæresmyren som forsøksstationen disponerer. Opdyrkingen av de 26 maal i 1913 har kostet kr. 1106,59 eller kr. 42,56 pr. maal iberegnet gjærde og veianlæg, men uten hovedgrøfter og kunstgjødsel.

Paa forsøksstationen er i 1913 opført ny laavebygning med stald og et vaaningshus med arbeidsrum for myrkonsulenten og hvilerum for arbeiderne er for tiden under opførelse. Desuten er der indkjøpt en ny arbeidshest og diverse redskaper.

Av stedlige forsøk har der i 1913 været 65, spredt over hele landet.

Myrkonsulenten har med styrets samtykke besørget undervisningen ved Mære Landbruksskole fra 20. januar til paaske, istedetfor bestyren, som i den tid var syk.

Sammen med amtsagronom Eggen har myrkonsulenten utarbeidet dyrkningsplan med omkostningsoverslag for statens andel av Mæresmyren. Den planlagte opdyrkning omfatter 1527 maal.

Myr dyrkningsfondet, som er opprettet av Selskapet til Emigrationens Indskrænkning og Det Norske Myrselskap i forening, har fortsat sin virksomhet med de hittil tegnede bidrag paa omkring 17500 kr.

Paa det nordligste parti eiendommen »Bjørndal« paabegyndtes avgrøftning og opdyrkning allerede i 1912, da der blev dyrket omkring 16 maal fastmark og desuten grøftet omkring 10 maal myr, som ikke blev flaaahakket før 1913, da der yderligere blev avgrøftet og flaaahakket 50 maal myr, altsaa færdig flaaahakket tilsammen omkring 60 maal myr, men dette arbeide blev utført saa sent paa sommeren at brænding ikke kunde foretages. Herav er pløiet færdig omkring 16 maal. I det hele er der 70 maal dyrket jord paa Bjørndal, naar medregnes det, som var dyrket før eiendommen blev kjøpt. Paa den første parcel er der

nu opført laave og fjøsbygning samt indlagt vandledning og grundmuren til vaaningshuset er færdig.

Der er indkjøpt 9 okser, til hvilke avlingen brukes som for, og det er derefter meningen, at okserne skal sælges til slagt.

Paa det sydligste parti eiendommen »Framtid« er der flaaakket 25 maal og tat op 400 m. aapne avløpsgrøfter.

Det Norske Myrselskaps styre har sendt en fornyet henvendelse til Finansdepartementet om at faa en andel av det eventuelle overskud av *statslotteriet*, ifald dette besluttes utvidet. I utkast til stortingsbeslutning om opprettelse av et statslotteri av 1. april 1909 var myrselskapet foreslaaet tildelt $\frac{1}{12}$ av det samlede overskud, men da statslotteriet endelig opprettedes blev myrselskapet m. fl. strøket væsentlig av hensyn til den andel jubilæumsutstillingen 1914 indtil videre erholder. Der burde derfor nu være utsigt til at myrselskapet faar en andel, og det er da meningen at en væsentlig del av pengene vil bli overført til myr dyrkningsfondet, hvortil en del av lotteriets overskud uten tvil vil vise sig at bli vel anvendt.

Til forsøksvirksomheten har myrselskapet mottat som *gave* Norgesalpeter fra Norsk Hydro Elektrisk Kvælstofaktieselskap og kalisalt m. m. fra Moritz Fraenckel & Co., Göteborg, ved disse firmaers agent hr. Hans Brun, Kristiania. For disse gaver sender myrselskapet herved sin bedste tak.

Myrselskapets virksomhet for oppmuntring til myrstrækningers utnyttelse.

DER er i 1913 utdelt 4 *diplomer* for fortjenester av myrsaken. Likeledes er der besluttet utdelt 2 lignende for 1914. Derimot er der paa grund av myrselskapets innskærnkede pengemidler ikke utdelt *præmier* for god utnyttelse av myr. Av samme grund har styret ikke endnu fundet at burde gaa til den utgift at anskaffe *medaljer* for fortjenester av myrsaken.

NU er det tid at indmelde sig som medlem av **Det Norske Myrselskap**. Det koster kun 2 kr. aarlig eller 30 kr. engang for alle.

DEBET

DET NORSKE MYRSELSKAPS

	Indtægter kr.	Paaregnet kr.
Statsbidrag	11 000,00	11 000,00
Tillæg til statsbidraget til byggearbeider . . .	7 000,00	7 000,00
Bidrag fra landhusholdningselskaper og her- redsstyrer til forsøksvirksomhet	1 150,00	550,00
Indbetalte restanser aarspenger 1912 kr. 63,00		
Indbetalte aarspenger 1913 » 1578,00	1 641,00	1 800,00
Indbetalte restanser for Meddelel- ser og annonser 1912 kr. 31,69		
Meddelelser solgt 1913 » 315,87		
Annonser 1913 » 1106,50		
	1 454,06	1 450,00
Indtægter av forsøksstationen	825,10	800,00
Bankrenter og diverse inntægter	383,16	400,00
	23 453,32	23 000,00
Utlagt av myrselskaps formue	576,99	
	24 030,31	23 000,00

AKTIVA

DET NORSKE MYRSELSKAPS

Det Norske Myrselskaps legat nr. 1 kr.	5 278,43
Beholdning livsvarige bidrag »	6 436,15
1 aktie i a/s Rosenkrantzgaten 8, Bøndernes Hus	1 000,00
Værdi av huser, redskaper, inventar, bibliotek m. m. »	11 000,00
Restanser »	306,00

Sum kr. 24 020,58

Undertegnede har revidert Det Norske Myrselskaps regnskaper
ninger stemmer med bankbøkerne.

Kristiania 28. januar 1914.

Emil Korsmo.

REGNSKAP FOR AARET 1913

KREDIT

	Utgifter kr.	Paaregnet kr.
Meddelelserne	2 275,61	2 000,00
Forsøksstationen paa Mæresmyren og de spredte forsøk :		
Driftsutgifter kr. 2071,52		
Fortsat opdyrkning » 1106,59		
Stedlige forsøk » 393,15		
	3 571,26	3 000,00
Nybygning og nyanskaffelser	6 398,27	7 000,00
Prøvning av maskiner og torvovner samt forberedelser til jubilæumsutstillingen	457,44	700,00
Præmier for god behandling av myr	—	300,00
Sekretærens løn	4 000,00	3 200,00
Sekretærens reiseutgifter	1 175,82	1 500,00
Myrkonsulentens løn	2 000,00	2 000,00
Myrkonsulentens reiseutgifter	963,24	900,00
Styrets utgifter og utgifter ved møter	376,09	200,00
Kontorutgifter	2 199,94	1 500,00
Tryksaker og litteratur	296,86	300,00
Analyser av myrprøver	67,00	100,00
Diverse utgifter	248,78	300,00
	24 030,31	23 000,00

STATUS PR. 31TE DECEMBER 1913

PASSIVA

Forskud statsbidrag	kr. 61,87
Forskud statsbidrag, deltagelse i jubilæumsutstillingen 1914 »	1 000,00
Forskud aarspenger 1914—1917 »	32,00
Forskud Meddelelser 1914 »	18,00
Pr. balanse »	22 908,71
	Sum kr. 24 020,58

for aaret 1913 og fundet samme iorden, likesom de opførte behold-

Hans Furulund.

DET NORSKE MYRSELSKAPS BUDGET FOR AARET 1914

Paaregnelige indtægter:

1)	Statsbidrag	kr. 18 000,00
2)	Statsbidrag til deltagelse i jubilæumsutstillingen »	1 000,00
3)	Bidrag fra landhusholdningsselskaper og herredsstyrer til forsøksvirksomhet kr.	1 000,00
4)	Medlemmers aarspenger »	1 800,00
5)	Indtægter av Meddelelserne »	1 450,00
6)	Indtægter av forsøksstationen paa Mæresmyren »	900,00
7)	Bankrenter og diverse indtægter »	350,00
		5 500,00

Tilsammen kr. 24 500,00

Paaregnelige utgifter:

1)	Meddelelserne	kr. 2 200,00
2)	Forsøksstationen paa Mæresmyren og de spredte forsøk »	5 000,00
3)	Til styrets raadighet til fremme av Myrsekskapets virksomhet ved prøvning av maskiner, redskaper, torvovner m. m., ekstraordinære utgifter i anledning av jubilæumsutstillingen, istandbringelse av torv-industristatistik o. s. v. »	1 700,00
4)	Deltagelse i jubilæumsutstillingen »	1 000,00
5)	Præmier for god behandling av myr »	300,00
6)	Sekretærens løn »	4 000,00
7)	Sekretærens reiseutgifter »	1 500,00
8)	Myrkonsulentens løn »	3 000,00
9)	Myrkonsulentens reiseutgifter »	900,00
10)	Løn og reiseutgifter for en torvingeniørassistent »	2 000,00
11)	Styrets utgifter og avholdelse av møter »	200,00
12)	Kontorutgifter iberegnet kontorlokale, kontorhjælp, kontorrekvisita, porto, telefon m. m. »	2 000,00
13)	Tryksaker og litteratur »	300,00
14)	Analyser og myrprøver »	100,00
15)	Diverse utgifter »	300,00

Tilsammen kr. 24 500,00

DET NORSKE MYRSELSKAPS DRIFTSPLAN FOR AARET 1914

JUBILÆUMSAARET er begyndt og likesom interessen for en større del kommer til at samle sig om jubilæumsutstillingen, saa vil ogsaa myrselskapets virksomhet i flere henseender bli paavirket herav.

Myrselskapet deltar i utstillingen ved kollektivsamlinger omfattende myrenes utnyttelse paa forskjellige maater. Desuten kommer myrselskapets sekretær som formand for utstillingens 17. sektion til at arrangere hele sektionen for torvbruk og myrkultur, hvortil er anmeldt 75 utstillere, der vil opta en plads av 293 m² i hus, 141 m² i skur og 979 m² ute i det frie, altsaa en samlet plads av omtrent 1,4 maal.

Indtil utstillingens aapning blir myrselskapets tjenestemænd saa sterkt optat med forberedelserne, at foredragsreiser og myrundersøkelser reiser vanskelig kan bli besørget.

Imidlertid agter myrselskapet at fortsætte virksomheten i samme spor som hittil med de tillempninger, som tid og omstændigheter kræver.

»Meddelelserne«, der vil utkomme med 6 tvangfrie hefter, kan indtil utstillingens aapning vanskelig utkomme saa regelmæssig, som ønskelig kunde være, men senere naar utstillingen er aapnet, vil der bli et rikholdig materiale i beretningene om torvbruks og myrkulturutstillingen, som i sommerens løp efterhaanden vil bli indtat fortløpende i hvert hefte av »Meddelelserne«. Forøvrig vil tidsskriftets redaktion søke at holde læserne underrettet om alt nyt av interesse paa myrsakens omraade.

Snarest mulig efter utstillingens aapning vil torvingeniøren paa begynde aarets *myrundersøkelser*, altsaa om mulig fra sidste halvdel av mai maaned. Der foreligger 86 andragender fra det hele land om myrundersøkelser og veiledning i torvmyrenes industrielle utnyttelse. Nye andragender kan fremdeles indsendes til myrselskapets kontor inden 1ste mai og vil kunne paaregnes besørget forsaavidt de passer ind i reiseplanen, som senere vil bli bekjendtgjort.

Andragender fra myrselskapets medlemmer vil fortrinnsvis bli besørget først.

Torvingeniøren kan til høsten paany paata sig at holde *foredrag om torvindustri* med fremvisning av talrike lysbilleder. Andragender bør indsendes i god tid.

Torvingeniørassistenten vil bli fast ansat saa snart stortingsbevilgning foreligger.

For saavidt det lar sig arrangere vil i sommerens løp bli avholdt et *myrkursus* med foredrag om torvindustri og myr dyrkning samt veiledning i praktisk arbeide. Tid og sted vil senere bli bekjendtgjort.

Prøver med torvstrøriwere vil bli avholdt i april maaned ved Norges Landbrukshøiskoles maskinprøveanstalt i forbindelse med utstillingsbedømmelsen.

Forsaavidt nye maskiner, redskaper og andre hjælpemidler til torvindstriens fremme blir anmeldt til prøve, vil myrselskapet sørge for at saadanne prøver kan komme istand.

Fyringsforsøkene med torvovner vil bli fortsat.

Myrselskapet vil gjennom sine skrifter, ved avholdelse av foredrag, deltagelse i utstillinger og paa andre maater søke at utbrede kjendskap til og nytten av at anvende *brændtorv* i hus og hjem og *torustrø* i fjøs og stald. Likeledes vil myrselskapet fremdeles søke at utrede spørsmålet om *eksport av torustrø* og virke for en reduktion av *jernbanefragtene*.

Myrselskapet paatar sig at bistaa ved *kjøp og salg av myrstrækninger, brændtorv og torustrø*, hvorom opplysninger erholdes ved henvendelse til myrselskapets kontor.

Myrkonsulenten vil bli sterkt oppt saavel med forberedelserne til jubilæumsutstillingen som med forsøksstationens drift og med opdyrking av myr dyrkningsfondets eiendomme, men vil saa langt tiden rækker ogsaa kunde foreta reiser omkring i landet for at holde *foredrag om myr dyrkning*, samt besørge *myrundersøkelser* og gi *veiledning* i myrenes opdyrkning m. m.

Forsøksstationen paa Mæresmyr vil bli yderligere opdyrket og utvidet.

De spredte gjødslingsforsøk og plantekulturforsøk paa myr, saavel som *dyrkningsforsøk paa Sellsmyrene* og paa *høit over havet beliggende myrer* vil bli fortsat.

Hvis myrselskapets midler tillater, vil myrselskapets styre utdele *præmier og diplomer* og muligens *medaljer* for god behandling av myr og fortjenester av myrsaken paa myrselskapets stiftelsesdag den 11. december.

Andragender og forslag til utdeling herav kan indsendes til myrselskapets kontor inden 1. november.

Myrselskapets medlemmer vil fortrinsvis først komme i betragtning.

Myr dyrkningsfondet, hvis kontante beholdning nu er meget indskrænket, vil bli søkt øket, hvorefter bebyggelsen av de første kolonier vil bli fuldført og disse frasolgt.

Det forbeholdes at foreta saadanne forandringer i denne plan som tid og omstændigheter kan medføre.

Det Norske Myrselskaps *medlemstal* har i de sidste aar staat omtrent stille paa noget mer end 900 medlemmer uagtet der med myrselskapets nu sterkt utvidede virksomhet skulde være al opfordring til en betydelig øket tilslutning. Det længe ventede *medlem nr. 1000* bør nu i jubilæumsaaret melde sig og flere til.

Nye indmeldelser kan indsendes til:

Det Norske Myrselskap,
Bøndernes Hus, Kristiania.